

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv. IX.30.228/2009/4.szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Berényi Tamás ügyvéd által képviselt **felperesnek, alperes** ellen felmondás érvénytelenségének megállapítása iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 7. G.301.468/2006. számon indult és a Fővárosi Bíróság 2009. január 29-én kelt 3.Gf.75.564/2008/4. számú jogerős ítéletével befejezett perben az említett számú ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 3.Gf.75.564/2008/4. számú hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12.500 (Tizenkettőezer-ötszáz) forint felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes az alperessel 2001. december 20-án szerződést kötött, mely szerint a felperes, mint szolgáltató a szerződés mellékletében részletezett kiszolgálási helyeken kiadható, egyedi méret szerint gyártott gyógyászati segédeszközök kiszolgálására, gyártására és javítására, illetve ezen segédeszközök társadalombiztosítási támogatásának elszámolására jogosult. A szerződés 36. pontja szerint, ha a szolgáltató a forgalmazásra, kiszolgáltatásra, valamint a támogatás elszámolására vonatkozó előírásokat megszegi, köteles az okozott kárt megtéríteni, egy éven belüli ismételt és súlyos fenti kötelezettségeit megszegő magatartás esetére a kártérítési kötelezettségen túlmenően, az alperes a tudomásra jutástól számított 15 napon belül írásban felmondja a szerződést.

Az alperes 2005. június 18-án a szerződést felmondta. A felmondásban hivatkozott arra, hogy az Egészségbiztosítási Pénztár Elemzési és Szakmai Főosztálya a Kft. termékeit forgalmazó felperes

tevékenységét ellenőrizte. Az Egészségbiztosítási Pénztár Főigazgatójának Nytsz. 38.105-67-60/5/2005. számú értesítése szerint (értesítő levél) megállapítható, miszerint a vény átvételére, kiváltására és a kötszer tárolására vonatkozóan a felperes nem tartotta be a 19/2003.(IV.29.) ESzCsm rendelet 8. § (3) bekezdésében, a 12. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakat, megsértette a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 21. § (4) bekezdésében írtakat, mely tiltja a térítési díjak közvetlen vagy közvetett átvállalását, megsértette a szerződés 1. pontját a forgalmazási tevékenysége körében az engedélyezett telephelyeken kívül történt kötszer kiszolgálásával. A Egészségbiztosítási Pénztár Gyógyászati Segédeszköz és Gyógyfürdő Ellenőrzési Osztálya által készített 2005. március 30-i, 2005. május 18-i, illetve 2005. május 27-i keltezésű jegyzőkönyvek megállapításai szerint (korrekciós jegyzőkönyvek) felperes elhunyt személyek részére igényelt jogosulatlanul társadalombiztosítási támogatást (4,563.166 Ft, 572.777 Ft, illetve 436.957 Ft értékben).

A felperes keresetében az alperes azonnali hatályú felmondása érvénytelenségének megállapítását kérte.

Az alperes elsődlegesen a kereset elutasítását kérte, másodlagosan azonnali hatályú felmondását rendes felmondásnak kérte tekinteni.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2008. március 21-én kelt ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kifejtette a felmondás egyik oka az értesítő levélben foglaltak. Az ezt tartalmazó okiratot az alperes 2005. május 25-én vette kézhez. Az alperes felmondását késve, 2005. június 10-én adta postára. Ezért az értesítő levélben megjelölt okok alapján a felmondás jogszerűségét az elsőfokú bíróság nem vizsgálta. A felmondás másik oka a korrekciós jegyzőkönyvekben meghatározottak voltak vagyis, hogy a felperes meghalt személyek után igényelt társadalombiztosítási támogatást. Ezek tekintetében az alperes felmondási nyilatkozatát határidőben gyakorolta. Bizonyítékokra hivatkozva az elsőfokú bíróság megállapította, hogy nem a felperes, hanem a perben nem álló Kft. juttatta el a felírt gyógyászati segédeszközöket a betegek részére. Ez házhozszállításnak minősül. A felperesnek a 19/2003.(IV.29.) ESzCsm rendelet 5. §-a alapján a Kft-t nyilvántartásba kellett volna venni. Nyilván kellett volna tartani a kiszállítás időpontját, az adott eszköz fajtáját, mennyiségét. A felperes már a 2005. március 30-i korrekciós jegyzőkönyvből tudomást szerzett arról, hogy elhunyt személyek számára történt a gyógyászati segédeszközök kiszolgálása, ennek ellenére nem tett olyan intézkedéseket, mellyel ez elkerülhető lett volna. Amennyiben a felperes rögzítette volna a kiszállítás időpontját, az adott eszköz fajtáját, mennyiségét, elkerülhető lett volna az elhunyt személyek számára történt segédeszköz kiszállítás.

Az ítélet rögzítette a felperes és a Kft. székhelye azonos, azonos volt a perbeli időszakban a Kft. és a felperes ügyvezetőjének személye, illetve megállapította, hogy a Kft. a felperesben közvetlen irányítást biztosító befolyással rendelkezett, a társaság tőkéjének 97,66 %-át megtestesítő üzletrésznek volt a tulajdonosa. A felperes nem tett eleget a 19/2003.(IV.29.) ESzCsM rendelet 5. §-ában írt kötelezettségének, nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben tőle elvárható lett volna.

A felperes fellebbezése, az alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a felperesi keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta, a perköltségre vonatkozó rendelkezését és az ítélet indokolását részben megváltoztatta. Kifejtette a bizonyítékok okszerű mérlegelésével megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a gyógyászati segédeszközöket nem a telephelyén szolgáltatta ki a betegek, illetve a vény kiváltására jogosult meghatalmazottak számára. A kiszolgálásra a forgalmazásra nem jogosult Kft.-én keresztül került sor. A térítési díjakat a kiszolgáláskor nem számlázta ki, behajtásuk iránt is csak már az ellenőrzést követően intézkedett. A betegek olyan tájékoztatást kaptak, hogy a gyógyászati segédeszközökre térítésmentesen jogosultak. A felperes nem tudta "életszerűen" megindokolni, hogy ha a Kft-t a beteg nevében a vény beváltására jogosult személynek tekintette, miért tekintett el a gyógyászati segédeszközök kiadásakor a térítési díj kiegyenlítettetéséről. A halálesetek a gyógyászati segédeszközök kiszolgálása előtt következtek be, s a felperes jogellenes forgalmazási gyakorlata az EP által feltárt szerződésszegések eredményezték a társadalombiztosítási támogatások jogosulatlan igénybevételét. A felmondásban megjelölt szerződésszegő magatartások nem eltérő jellegűek, egymástól nem függetlenek, hanem oksági kapcsolat van köztük. A jogellenes forgalmazási, házhozszállítási gyakorlat folyamatosan a felmondás időpontjában is fennállt, így a jogvesztő határidő elmulasztására nem kerülhetett sor. A felperes eredményesen nem hivatkozhat a felmondás elkészttségére azért sem, mert ha a kifogásolt magatartás tanúsítása és az okozott sérelem bekövetkezése között idő telik el, a jogvesztő határidő számításával a sérelem bekövetkeztéről történt tudomást szerzés időpontjának van jelentősége. Ezért az alperes a korrekciós jegyzőkönyvben megállapított szerződésszegések mellett alappal hivatkozott az értesítő levélben részletezett szerződésszegő magatartások tanúsítására is.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperesi keresetnek megfelelő döntés meghozatalát kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a 19/2003.(IV.29.) ESzCsM rendelet 5. §-ában, 8. § (3) bekezdésében, 12. § (1) és (4) bekezdésében, az Ebtv.21. § (4) bekezdésében, a 31. § (1) bekezdés

f/ pontjában, a 37. § (4) - (6) bekezdésében, a 7/2004.(XI.23.) EüM rendelet 2. § f/ pontjában, illetve a Ptk. 321. §-ában foglalt rendelkezéseket. A felperesnek az volt a jogszabályi kötelezettsége, hogy az általa üzemeltetett vénnyelváltó helyen bárki, nem csak beteg által oda bevitt, alakilag megfelelő vénnyek ellenében a gyógyászati segédeszközöket kiszolgáltassa. Nem volt kötelezettsége, hogy vizsgálja a beváltó személyét, azt, hogy e személy miként juttatja el a segédeszközt a beteghez. A Kft. önálló jogi személy. A felperes nem végzett házhozszállítást. A felperes nem sértette meg a felmondásban szereplő ESzCsM rendelet 8. §-ának (3) bekezdését, mert aláíratlan vénny nem volt, a 12. § (1) és (4) bekezdését, mivel a felperes a megkívánt szerződéssel, engedéllyel rendelkezett. Nem sértette meg az Ebtv.21. § (4) bekezdését sem, mivel térítési díjat sem közvetlenül, sem közvetve nem vállalt át. A szerződés 1. pontjában írtakat is betartotta, csak az engedélyezett telephelyein adott ki kötszert a vénnyeket beváltóknak. A szerződés 36. pontja értelmében akkor van mód azonnali hatályú felmondásra, ha a szolgáltató a forgalmazásra, a kiszolgáltatásra, valamint a támogatás elszámolására vonatkozó előírásokat egy éven belül ismételten és súlyosan megszegi, vagyis mindhárom feltétel megvalósulása esetén. Az Ebtv. 37. § (6) bekezdése szerint, amennyiben az (5) bekezdésben foglaltak egy éven belül ismételten előfordulnak vagy az okozott kár összege a tárgyévben meghaladja az (5) bekezdésben meghatározott összeg háromszorosát akkor van helye felmondásnak.

A felperes hangsúlyozta a rendkívüli felmondásra okot adó értesítő levélben szereplő indokok nem vehető figyelembe, mert nem határidőn belül élt az alperes a felmondással. A felmondás másik indoka a korrekciós jegyzőkönyvek semmilyen indokot nem tartalmaztak, csak azt, hogy a betegek egy része elhunyt a segédeszközök kiszolgáltatása előtt. Ezt azonban a felperes alkalmazottja ellenőrizni nem tudta, ahogy azt sem, hogy a beteg nevében vénnykiállító személy milyen társaság alkalmazásában áll, végez-e a társaság tiltott tevékenységet. A felperesnek nem kellett magyarázatot adni arra, hogy a segédeszköz kiadásakor miért tekintett el az azonnali ellenérték kiegyenlítésétől.

Az alperes a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes az azonnali hatályú felmondásban két dokumentumra, egyrészt az értesítő levélben írtakra, másrészt a korrekciós jegyzőkönyvben foglaltakra hivatkozott. Az értesítő levelet az alperes 2005. május 25-én kapta meg, ugyanakkor a felmondó levelét késve, 2005. június 10-én adta postára, így a szerződésben szereplő 15 napos határidő tekintetében elkészt. Az utolsó korrekciós jegyzőkönyv alapulvételével azonban időben élt az azonnali hatályú

felmondás jogával. A másodfokú bíróság álláspontja szerint többek között azért hivatkozik a felperes helytelenül a felmondás elkésettségére, mert a két dokumentumban szereplő megállapítások között összefüggés áll fenn. Azért kerülhetett sor nagy számban elhunyt személyek számára gyógyászati segédeszköz kiszolgáltatásra, a segédeszközök után társadalombiztosítási támogatás elszámolására, mert a felperes megsértette a forgalmazásra, a kiszolgáltatásra és a támogatás elszámolására vonatkozó szabályokat. A fent kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróságnak azt kellett vizsgálnia, valóban van-e érdemi összefüggés az értesítő levélben írtak, illetve a korrekciós jegyzőkönyvben foglaltak között, amennyiben fennáll az összefüggés a korrekciós jegyzőkönyvekben foglaltak alapján vizsgálható az értesítő levélben írt jogszabálysértések fennállása. A Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság másik érvelését, mely szerint azért sem hivatkozhat a felperes a felmondás elkésettségére, mert a sérelemről történt tudomásszerzésnek van jelentősége, a Legfelsőbb Bíróság nem tudta elfogadni, hiszen az értesítő levélben már a halottak utáni elszámolás ténye szerepelt.

A Legfelsőbb Bíróság a felmondás jogszerűségét a felmondásban a felmondás okaként megjelölt 19/2003.(IV.29.) ESzCsM rendelet 8. § (3) bekezdésében, illetve 12. §-ának (1) és (4) bekezdésében, valamint az Ebtv. 21. § (4) bekezdésében írtak figyelembe vételével vizsgálta. E körben figyelembe vette a 7/2004.(XI.23.) EüM rendelet 2. § e/ pontjában írtakat, mely szerint forgalmazás "a gyógyászati segédeszközök közvetlenül a fogyasztó, mint végső felhasználó részére történő értékesítése, kiszolgáltatása". A 2. § f/ pontja szerint "házhozszállítás: a gyógyászati segédeszköznek a megrendelő/fogyasztó által megjelölt címre történő szállítása".

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint helytállóan foglalt állást a másodfokú bíróság, amikor megállapította, hogy a felperes a szerződésben vállalt kötelezettségét, illetve a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket megsértette. Az értesítő levél mellékletét képező beteg elégedettségi vizsgálat megállapításaiból a Legfelsőbb Bíróság bizonyítottanak tekintette - a másodfokú bíróság álláspontjával egyezően - egyéb okiratok figyelembe vétele mellett is, hogy a vények kiváltása nem a felperes telephelyén történt, a vényeket nem a beteg, nem megbízott családtagja, rokona, ismerőse, hanem a Kft. váltotta ki és a Kft. juttatta el a betegekhez, majd a felperes számolt el a vényekkel a társadalombiztosítás felé, igényelte vissza a társadalombiztosítási támogatást. Lényeges körülmény jelen ügyben, hogy a Kft. és az alperes között szoros összefonódás van, hiszen a perbeli időszakban a Kft. a felperesben közvetlen irányítást biztosító befolyással rendelkezett, ugyanaz a személy volt a két kft. ügyvezetője, ugyanott volt a két kft. székhelye. Ez az összefonódás természetesen nem áll ellentétben azzal, hogy a Kft. a felperestől elkülönült, önálló jogi személy. A felperes ugyan helyesen

hivatkozik arra, hogy a kötszert a biztosítottak nevében más is kiválthatja pl. hozzátartozója, ismerőse, de ez nem jelenti azt, hogy ezen személyekkel azonosnak kellene tekinteni egy felperessel szorosan összefonódott gazdasági társaságot, amely egyben a kötszer előállítója is, amely nagy mennyiségben valójában a kötszer házhozszállítását valósította meg országosan, vagyis kötszert forgalmazott, méghozzá házhozszállítás útján, melyre a Kft. nem rendelkezett engedéllyel. A felperes azzal szegte meg az ESzCsM rendelet 12. §-ának (1) bekezdését, hogy nem az engedélye szerinti telephelyen szolgáltatotta ki a kötszert, illetve módot adott arra, hogy a vele szoros összefonódásban levő gazdasági társaság, mely nem rendelkezett a hivatkozott jogszabály 12. §-a (1) bekezdése szerinti engedéllyel, az tegye, méghozzá házhozszállítás útján.

Az Ebtv. 21.§ (4) bekezdésének megszegése is a per során bizonyítást nyert. Több esetben igazoltan a betegek ingyenesen alapítványi támogatással jutottak a kötszerhez, más esetben halasztott fizetésre került sor. Ezt igazolja az is, hogy a felperes később lépett fel a beteg által a kötszer igénybe vételekor meg nem fizetett ellenérték behajtása végett. Ezek a finanszírozási megoldások pedig mindenképpen a térítési díjak közvetlen vagy közvetett átvállalásának, illetve a törvény szóhasználatára szerinti bármilyen előny felkínálásának minősülnek, amit a perbeli időszakban irányadó, hivatkozott jogszabályi rendelkezés tiltott.

A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes fent vázolt gyakorlata tette lehetővé, hogy jelentős összegek tekintetében a felperes jogosulatlanul igényelte a társadalombiztosítási támogatást olyan személyek után, akik a kötszerek felírásakor még éltek, de a kiváltáskor már nem. Ha ugyanis a beteg váltja ki a kötszert a fenti eset nem fordulhatott volna elő, ismerős, rokon esetében pedig biztosan nem olyan számban, mint ami a korrekciós jegyzőkönyvekben szerepel és amit tényszerűen a felperes nem vitatott. Így tehát a felmondásban megjelölt két dokumentumban szereplő felmondási okok összefonódtak. Az elhunyt személyek utáni támogatás visszaigénylés azért következett, következhetett be nagy számban, mert a forgalmazásra a fent vázolt, tények által bizonyított módon került sor.

Az azonnali hatályú felmondás jogszerűsége a szerződés 36. pontja alapján volt vizsgálandó. Eszerint akkor mondja fel az alperes a szerződést, amennyiben a felperes a 36. pontban foglalt kötelezettségét egy éven belül ismételten és súlyosan megszegi. A fent kifejtettek alapján megállapítható, hogy a felperes megsértette a 7/2004.(XI.23.) EüM rendelet 2. § f/ pontja szerint meghatározott forgalmazásra, kiszolgálásra vonatkozó rendelkezéseket, továbbá a támogatás elszámolására vonatkozó

szabályokat. Az ezzel összefüggésben okozott kár egy éven belüli nagysága jóval meghaladta az Ebtv. 38. § (2) bekezdésében foglaltakat [mely visszaütal a 37. § (6) bekezdésében foglaltakra, melynek rendelkezése alapján alkalmazandó a 217/1997.(XII.1.) Korm. rendelet 22. §-a (3) bekezdésének b/ pontja és amely a perbeli időszakban 100.000 Ft-ban határozta meg azt a kármértéket (melynek háromszorosa veendő figyelembe), amely esetén az alperes a felperessel szemben felléphetett]. Önmagában az, hogy a felperes a kárt megtérítette jogi jelentőséggel a jelen tényállás mellett nem bír. Így az alperes mind a szerződés 36. pontja, mind az Ebtv.38. § (2) bekezdés b/ pontja alapján jogosult volt a szerződés azonnali hatályú felmondására.

A fent kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán megfelelően irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a Legfelsőbb Bíróság a felperest az alperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére, melyet a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével állapított meg.

Budapest, 2009.október 20.

Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s.k. a tanács elnöke
Dr. Vezekényi Ursula s.k. előadó bíró,
Dr.Lőrincz Györgyné s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági írnok
(PBné)